PRIJAVNI OBRAZEC ZA NATEČAJ »ČEBELAM NAJPRIJAZNEJŠA OBČINA V LETU 2026«

Predlagatelj: OBČINA ČRNA NA KOROŠKEM

Kontakt predlagatelja: Patricija Gregelj, 02 870 48 20, tic@crna.si

1. Urejanje okolja in skrb za čebele in opraševalce

Občina Črna na Koroškem obsega 156 km^2 površine, od katere je 127,74 km^2 gozdov, 18,57 km^2 travnatih površin in 9,3 km^2 pa predstavljajo skalnate površine, na katerih rastejo zaščitene rastline: rauš, planika, encijan, triglavska roža, zvončica,... V naših gozdovih rastejo številne medovite gozdne vrste: smreka (*Picea abies*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), jelka (*Abies alba*), macesen (*Larix decidua*), bor (*Pinus sylvestris*) in lipa (*Tillia* sp.)

Čebelarska zveza Slovenije si že vseskozi prizadeva, da se naša krajina bogati in zasaja z avtohtonimi rastlinami, predvsem medovitimi. Govorimo o rastlinah, ki so v našem okolju naravno prisotne že stoletja in so prilagojene na naše klimatske razmere ter so kot take zelo koristne za čebele.

Že v preteklih letih je občina zastavila načrt urejanja javnih površin s sajenjem medovitih cvetlic in dreves, ki hkrati dajejo javnim površinam in kraju prijeten in urejen videz, rastline pa čebelam omogočajo pašo in nabiranje cvetnega prahu. V ta namen je tudi občina Črna na Koroškem izvedla številne ukrepe in aktivnosti. V občini vsako leto v marcu in začetku aprila sadimo medovite rastline na javnih površinah. Po potrebi jih sadimo tudi čez vse leto. Cvetlice sadimo po celotnem kraju in njegovi okolici, npr. ob pešpoteh, ob športnem igrišču NK Peca, v cvetlična korita, ki visijo na ograjah mostov, na uličnih svetilkah, okenskih policah,... Člani ČD Žerjav s cvetlicami vsako leto polepšajo tudi okolico svojega čebelarskega doma.

Učenci OŠ Črna v spomladanskem času poleg barvitih rastlin sadijo tudi razne vrste zelišč, kot so: melisa, meta, bazilika, origano, drobnjak, šetraj, majaron, sladki pelin in pegasti badelj. Ob skrbi za njihovo rast jih spoznavajo, opazujejo, se učijo o njihovem učinkovanju in pravilni uporabi.

V okviru projekta Zelena infrastruktura v Črni na Koroškem postavljamo tudi hotele in pitnike za divje opraševalce – nahajajo se pri Osnovni šoli Črna, učnem čebelnjaku ČD Črna in v Ubranem parku Žerjav ob linijski sprehajalni poti.

V občini se nahaja tudi **Park slovenskih čebelarjev** z drevoredom 55 lip. Vsako drevo je v tem skrbno urejenem parku posvečeno enemu izmed 55 posameznikov, ki so s svojim delom zaznamovali zgodovino in razvoj slovenskega čebelarstva. Lipa je za opraševalce izjemnega pomena, saj velja kot ena izmed najbolj cenjenih medonosnih drevesnih vrst v Sloveniji.

2. Podpora čebelarstvu in sodelovanje s čebelarskimi društvi.

Trenutno v občini Črna delujeta dve čebelarski društvi: ČD Črna na Koroškem in ČD Žerjav, ki sta med najaktivnejšimi društvi v občini. Občina je letos namenila 2000 € za delovanje društev (čebelarsko društvo Črna je prejelo 1200 €, čebelarsko društvo Žerjav pa 800 €), prav tako lahko društva prejmejo sofinanciranje iz SKP 2023 - 2027.

Poleg denarnega prispevka občina čebelarjem pomaga še na ostale načine:

- materialna in organizacijska podpora občine,
- določbe Občinskega prostorskega načrta glede čebelarstva in čebelarskih objaktov, ki je trenutno v veljavi,
- delavci režijskega obrata občine sodelujejo pri vzdrževanju okolice obeh čebelarskih domov in pri večjih vzdrževalnih delih,
- občina pokrije stroške prevozov članov čebelarskega društva na različne dogodke s kombiniranim vozilom,
- občina pokrije stroške pogostitev obiskovalcev in gostov čebelarskih društev, prav tako stroške prehrane na njihovih strokovnih ekskurzijah,
- občina pokrije materialne stroške za izdelavo plakatov, vabil in letakov za dogodke, ki jih organizirata čebelarski društvi,
-občina omogoča članom čebelarskega društva brezplačno uporabo računalnikov, telefona in izdelavo fotokopij,
- občina zagotavlja društvoma brezplačne objave na spletni strani, socialnih omrežjih, lokalni kabelski televiziji, na oglasnih deskah in v občinskem glasilu,
- občina zagotavlja čebelarjem brezplačno uporabo stojnic in postavitev čebelnjaka v centru Črne,
- občina poskrbi za darila, ki jih čebelarski društvi podelita na strokovni ekskurziji,
- občina vsako leto kupi med in različne čebelarske izdelke, ki jih podari svojim obiskovalcem.

Občina z obema čebelarskima društvoma sodeluje v okviru skupnih projektov, in sicer z že omenjenim drevoredom lip pred osnovno šolo, dvema učnima čebelnjakoma (v Žerjavu in pri ČD Črna), prav tako je občina v letošnjem letu pomagala tudi z nakupom novega čebelnjaka v Žerjavu in pa obnovo strehe ČD Žerjav. Ob vsakoletnem srečanju čebelarjev na Uršlji gori občina podari nekaj kilogramov sladkorja za prezimovanje čebel.

Županja občine Črna na Koroškem vsako leto v tednu otroka povabi na sprejem vse novorojenčke v občini, in jim v ta namen podari simbolično darilo in pa tudi medovito sadno drevo. Drevesa lahko posadijo doma, starši, ki pa te možnosti nimajo, lahko svoje drevo posadijo v sadovnjaku za vrtcem.

3. Izobraževanje in ozaveščanje.

V občini Črna izvajamo vodene oglede po Čebelarski zbirki v TIC Topla (vodeni ogledi različnih čebelarskih in drugih društev).

Pri učnem čebelnjaku pri Delavskem domu Žerjav skozi vse leto potekajo razne predstavitve in izobraževanja za občane.

Na voljo so učne poti: Ubrani park Žerjav, kjer so locirani hoteli za divje opraševalce, tudi pri OŠ Črna in ČD Črna, drevored lip, poučna Medena pot.

Občina trikrat letno izda časopis »Črjanske cajtnge«, ki ga brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva, prav tako tudi posamezniki, ki živijo po drugih krajih v Sloveniji in tujini, ter tudi občani, ki bivajo v domovih za ostarele. V časopisu so predstavljeni zanimivi dogodki in aktivnosti iz tekočega leta, ter tudi dosežki posameznih društev iz občine. V lanskem, 89. decembrskem izvodu je izšel članek na temo Delo čebelarskega društva Črna na Koroškem, ki govori o delovanju društva, pridobivanju medu, postavitvi čebelnjaka, itd. V pomoč pri podajanju informacij o dogodkih in srečanjih nam je tudi Koroški radio.

Čebelarji so neutrudni tudi pri svojem delu z mladimi, saj občini Črna delujeta dva čebelarska krožka: 1x na teden na podružnični šoli Žerjav, in 1x na teden na OŠ Črna na Koroškem. Čebelarski krožek na OŠ Črna deluje že neprekinjeno od leta 1999, ki ga vodijo čebelarji obeh društev. Zanimanje za čebelarstvo je med otroci izredno veliko. Tam pripravljajo delavnice, kjer otrokom predstavijo življenje čebel in delo čebelarjev, rišejo, izdelujejo sveče in okraske iz voska, ter obiskujejo starejše čebelarje v občini. Čebelarski krožek je v medsebojnem sodelovanju z vrtičkarskim krožkom na OŠ Črna.

V šolah vsako leto ob Tradicionalnem slovenskem zajtrku potekajo izobraževanja, delavnice in aktivnosti.

Občina in obe čebelarski društvi si prizadevata ozaveščati občane o pomenu čebel, kakovosti in porekla čebeljih izdelkov in lokalne hrane, ter skrbijo za druge aktivnosti na področju izobraževanja in ozaveščanja.

4. Čebelarski dogodki in promocija čebelarstva.

Vsako leto decembra poteka srečanje čebelarjev ob prazniku sv. Ambroža, zavetnika čebelarjev. Čebelarji se udeležijo svete maše v cerkvi Sv. Ožbolta v Črni.

24. aprila 2026 je potekal Dan odprtih vrat ČD Črna, kjer so čebelarji obiskovalcem predstavili svojo dejavnost. Na ta dan še posebej povabijo vse občane in obiskovalce iz drugih krajev, da si ogledajo čebelarski dom, podrobno jim predstavijo svojo dejavnost, delovanje čebelnjaka, pridobivanje medu in medenih izdelkov, različne zanimivosti in posebnosti.

9. maja 2026 je v Črnomlju potekalo tekmovanje mladih čebelarjev, ki sta se ga udeležila dva predstavnika ČD Črna in pri tem osvojila srebrno priznanje.

Na isti dan (09. 05. 2026) je v Žerjavu potekal Festival solzic, kjer so člani obeh društev zopet zastopali svojo dejavnost, svoje izdelke pa prodajali na stojnici.

Ob svetovnem dnevu čebel (20. 05. 2026) je ČD Črna na Osnovni šoli Črna na Koroškem organiziralo dogodek, na katerem so člani društva predstavili na razpisu pridobljeno čebelarsko opremo za delovanje krožka. Na dogodku so učencem in uporabnikom CUDV Črna predstavili uporabo nove čebelarske opreme in aktivno delovanje krožka: pano z naslikanim čebelnjakom, opazovalni panj, čebelarska oprema. Tradicionalno ob svetovnem dnevu čebel potekajo tudi Medeni dnevi, kjer v šolah in podobnih ustanovah izvajajo različne aktivnosti, ki se navezujejo na kulturno dediščino in pomen čebel za človeka in njegov obstoj.

Tudi letos je na srečanju pod Najevsko lipo (04. 06. 2026) potekala predstavitev čebelarstva, na stojnici pa so člani prodajali medene in ročne izdelke.

Avgusta je v Črni potekal že 70. Koroški turistični teden (med 7. in 16. avgustom 2026). Člani ČD so predstavili svojo dejavnost, na stojnici prodajali medene in ročne izdelke, udeležili pa so se kmečke povorke – predstavitev čebelarstva je potekala kar na kmečkem vozu.

29. avgusta 2026 je pri najvišje ležečem čebelnjaku v Sloveniji na Uršlji gori potekal pohod in srečanje čebelarjev. Botra čebelnjaka je postala županja občine mag. Romana Lesjak, in v ta namen vsako leto prispeva sladkor za razvoj čebel in zimsko zalogo.

20. novembra 2026 bo v šolah in vrtcih potekal tradicionalni slovenski zajtrk. Dogodek obišče predsednik Čebelarskega društva, ki ustanovam podari kilo medu. Letos ga je podaril tudi občini, in Medgeneracijskemu centru »Štruklova bajta« za namen uporabe na stojnici. Med bodo lahko poskusili vsi mimoidoči.

Čebelnjak se v centru Črne postavi vsako leto decembra za praznične prireditve, kjer člani društev promovirajo in prodajajo svoje izdelke.

5. Ohranjanje čebelarske kulturne dediščine.

Skozi vse leto v turistično – informacijskem centru Topla potekajo vodeni ogledi čebelarske zbirke, na voljo je tudi ogled stalne razstave »Človek po svetu, čebela po cvetu«, ki prikazuje zgodovino razvoja čebelarstva na Slovenskem in Koroškem, prikazuje razvoj in delo čebel ter številna orodja in pripomočke za čebelarjenje in pridobivanje medu. Upravljanje zbirke in skrb za njeno urejanje, vzdrževanje in ohranjanje je prevzela občina (TIC Črna in TIC Topla), čebelarji pa po potrebi poskrbijo za vodene oglede. Zbirko vsako leto obišče več skupin otrok in odraslih, čebelarji pa jim po ogledu ponudijo v nakup različne medene izdelke (med, medica, propolis in izdelke iz čebeljega voska).

Občina se zaveda, da je za razvoj turizma in privabljanje novih obiskovalcev potrebno razviti atraktivne in specifične turistične produkte. Med vse bolj pomembnimi dejavnostmi in izdelki, ki so zanimivi za različne skupine obiskovalcev je tudi čebelarstvo in različni čebelarski izdelki. Poleg promocije in vključitve čebelarstva v turistično

ponudbo občine, pa se čebelarji tudi sami vključujejo v vse tradicionalne prireditve v kraju: Gradovi kralja Matjaža, Vseslovensko srečanje pod Najevsko lipo, Koroški turistični teden, tradicionalni slovenski zajtrk, pohod »Čez goro k očetu« in Veseli december.
Skozi vse leto je v Žerjavu za namene izobraževanja iz področja čebelarstva na voljo učni čebelnjak.
Občina je v letu 2026 pomagala pri financiranju obnove strehe ČD Žerjav in pri nakupu novega čebelnjaka.

6. Promocija in obveščanje javnosti.

V lanski, 89. decembrski reviji »Črjanske cajtnge« je izšel članek na temo Delo čebelarskega društva Črna na Koroškem, ki govori o delovanju društva na Koroškem, pridobivanju medu, postavitvi čebelnjaka, itd.

Občina omogoča vsem društvom, tudi Čebelarskemu društvu Črna in Žerjav, da svoje novice, najave, vabila in sporočila brezplačno objavlja na spletni strani občine in socialnih omrežjih, ter na oglasnih deskah in lokalni kabelski televiziji. Prav tako nudi administrativno podporo pri izdelavi raznih vabil, plakatov, letakov in obvestil.

O stalni razstavi, dogodkih, izobraževanjih, ipd., obveščamo javno preko spletnih portalov:
Spletna stran občine Črna: https://www.crna.si/
Spletna stran Visit Črna: https://www.visit-crna.si/
Na Facebook profilih Občine Črna in Visit Črna, ter z deljenjem dogodkov, ki jih objavijo ČD na svojih socialnih omrežjih.

V turistični pisarni Črna (TIC Črna) lahko obiskovalci kupijo tudi med – koroško strd.

7. Druge aktivnosti.

Fotografije:

Slika 1: Pohod in srečanje čebelarjev na Uršlji gori (Z. Mićić).

Slika 2: Obnova strehe ČD Žerjav (Z. Mićič).

Slika 3: Stojnica čebelarjev na Vseslovenskem srečanju pod Najevsko lipo.

Podpis predlagatelja: Žig:

_____

Mag. Romana Lesjak,
Županja Občine Črna na Koroškem